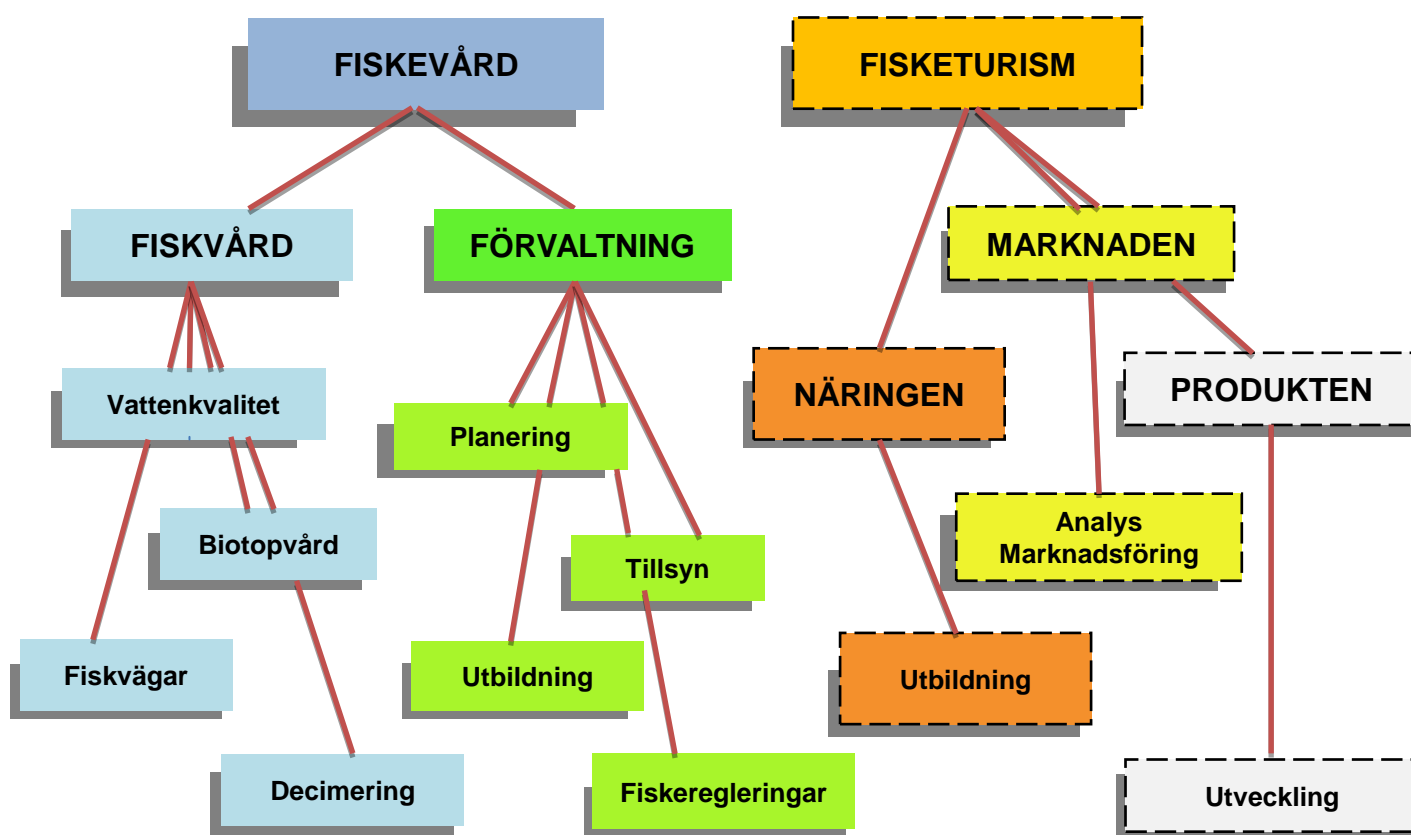

Förvaltningsplan för Åbyälven, Åby älvs nedre FVO

Fiskevårds- och utvecklingsplanens struktur

1. Allmänt

Åbyälvens avrinningsområde omfattar c:a 1.340 km² varav c:a 306 km² finns inom Skellefteå kommun. Av detta är c:a 2,6 km² sjöar och utgör därför endast 0,7% av totala arealen. Tväråns andel i avrinningsområdet är totalt c:a 56 km² varav en del ligger inom Norrbottens län. Åbyälven har en fallhöjd inom kommunen på 155 m från länsgränsen till havet. Älven är på den sträckan brantare än någon annan norrlandsälv. Förutom ett tiotal mindre sjöar och tjärnar finns inom avrinningsområdet inom kommunen 6 st sjöar som i detta sammanhang kan nämnas.

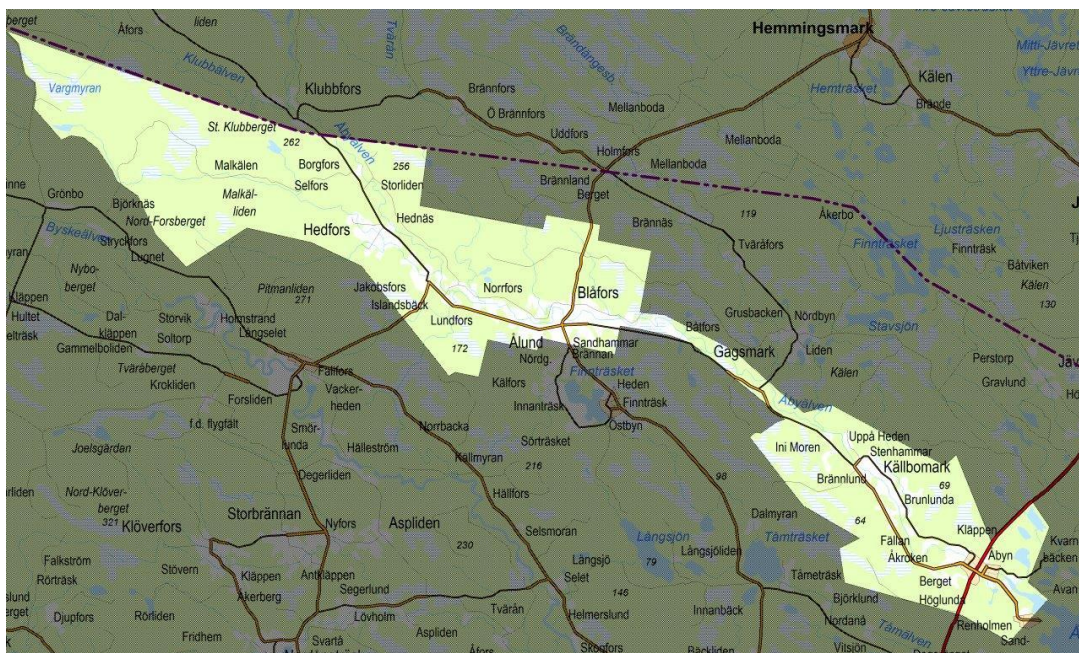
1.1 Geografisk avgränsning

Den geografiskt avgränsningen för Åbyälvens övre och nedre fiskevårdsområden är från mynningen i Bottenviken vid Renholmen till länsgränsen mot Norrbotten strax nedströms Klubbfors inom Piteå Kommun.

Endast de delar av biflöden som sträcker sig inom Skellefteå kommun ingår i området. Således är t.ex. den del av Tvärån som finns inom Piteå kommun inte ingående i området.

Åbyälvens fortsättning uppströms länsgränsen ingår således ej heller i området.

Övriga geografiska begränsningar – se nedanstående kartbild.

1.2 Beskrivning av fiskevårdsområdena

Hela älven från länsgränsen mot Norrbotten till havet är flottningsrestaurerad i ett antal etapper. Återstående restaureringsarbeten gäller för Malbäcken och till viss del i Tvärån samt ett antal mindre bäckar vad gäller felpplacerade vägtrummmor mm.

Fiskutsättningar utförs ej numera, men en uppfödningdamm för harr finns sedan länge i Jakobsfors. Dammen befolkas numera av öring, som tillförts via tilloppet, som är en avledning från Illermyrbäcken.

1.3 Sjöar och vattendrag inom området

Vatten	Arter	Påverkad (ja/nej)	Sportfiske (ja/nej)
Åbyälven	A, G, L, Ö, H, M, B, S, La	Ja	Ja
Malbäcken	A, Ö, H, L, La	Ja	Nej
Tvärån	A, H, Ö, La	Ja	Nej / Ja
Sjöarna vid kusten	A, G, M, La	Nej	Ja

1Arter: A = Abborre, B = Braxen, M = Mört, S = Sik, G = Gädda, Gö = Gös, L = Lax, Ö = Öring, H = Harr, Rö = Röding, Re = Regnbåge, La = Lake osv....

2Exempel på påverkan: Övergödning, försurning, vandringshinder, flottledrensning, vattenkraft, m.m.

2. Visioner och Mål för Åby älvs nedre fiskevårdsområde

Vision:

Vi ska nå och bibehålla vad som kan förväntas vara den maximala produktionen för Åbyälvens bestånd av samtliga arter på älvdalens egna villkor. Med en välmående älv och älvdal kommer de boende och tillresta trivas vid ett välskött fiskevatten.

Mål:

- Att med hjälp av utbildning och information till fiskerättsägarna få till en samsyn kring förvaltning av fiskebestånd och reproduktion i älven.
- Att genom utveckling och vård av fiskevattnen skapa förutsättningar för livskraftiga bestånd av ursprunglig fisk i de vatten som föreningen förvaltar.
- Att arbeta för att fiskerättsägarna får skälig ersättning för sina insatser genom väl underbyggda avtal med entreprenörer/företagare som vill nyttja resursen.
- Att tillgodose lokalbefolkningens behov av vatten för fritidsfiske utan att detta inkräktar på nedanstående.
- Att tillgodose sportfiskarnas behov av tillgång till välskötta vatten genom att erbjuda högkvalitativa sportfiskevatten av olika karaktär baserade på en naturlig reproduktion. Med ett uttag som garanterar ett långsiktigt hållbart bevarande av fiskresursen och omgivande miljö
- Att jobba aktivt för att problemen med fiskvandringen vid Hednäs kraftstation kommer till en lösning inom en snar framtid.

Förvaltningsplanens verkställande del blir de **verksamhetsplaner** som successivt tas fram årsvis. I verksamhetsplanerna samlas de åtgärder som är aktuella med hänsyn till önskemålen från fiskerättsägarna, näringen och som ligger i linje med planens intentioner.

Ansvar för respektive del angående utförande, uppföljning och finansiering redovisas i verksamhetsplanerna. Förvaltningsplanen är en viktig del i planeringskedjan från lokal nivå till central nivå (kommunen) och vidare till regional nivå (länsstyrelsen).

3. Förvaltning

Åbyälvens dalgång är utan omsvep en avfolkningsbygd . Det finns varken dagligvarubutik eller annan för boende eller besökare väsentlig service att nyttja. För närvarande finns endast ett fåtal företag med någon eller några anställda/sysselsatta.

Åldersstrukturen på boende i dalgången tenderar att luta åt ett flertal som närmar sig eller har nått pensionsåldern. Den aktiva befolkningen har dessutom sin sysselsättning mestadels utanför dalgången och de som är yngre ser ingen eller nästan ingen möjlighet, att stanna kvar och utveckla den till något som är till gagn för både de själva och samhället i stort.

Utifrån detta är det en grannliga uppgift, att forma en organisation och en utvecklingsplan, som kan verka för en utveckling i älvdalen.

Fisket är här en mycket intressant och utvecklingsbar bas för utveckling av dalgången.

I dalgången finns dessutom andra resurser som tomma/lediga hus, stora outnyttjade ytor, vildmark, närhet till ett utomordentligt äventyrligt fiskevatten mm.

Ett utvecklat och bra organiserat sportfiske av hög kvalitet, har mycket hög dragningskraft och kan innebära ett stort lyft för bygden.

Det kan ge både inflyttning, utveckling av övrigt näringsliv och nya arbetstillfällen, förutsatt att resursen fisk förvaltas så att den består och utvecklas positivt.

Här krävs dock att stat och kommun i samråd, förbättrar de regelsystem som finns. Det kan t ex gälla att förbättra näringens möjlighet till kontroll över fiskeprodukten och definieras väl i HaV:s rapport 2015:20.

Fiskevårdsområdenas del i detta är att utveckla och förankra en lokal fiskepolitik utifrån att utveckla ett:

- **Bra fiske** Hög medelvikt och höga tätheter av fisk. En utveckling mot C&R-fiske är i detta sammanhang att föredra, för att effektivt värna om de svagare fiskbestånden
- **Brett utbud** Möjlighet till många olika inriktningar av sportfiske
- **Lokal förankring** Arbeta för en positiv inställning till sportfisketurism hos lokalbefolkningen
- **Utvecklad basservice** Vindskydd och utedass längs älven, eldstäder med tillgång till ved, fungerande sophantering
- **Bra skyltning** Korrekt och väl synlig skyltning är ett måste

Förutom detta måste även entreprenörskap och företagande beredas möjlighet att tillsammans med fiskevårdsområdesföreningarna verka för att en näring etableras.

Häri ligger en stor utmaning för entreprenörer/företagare att verka för:

- **Fungerande mottagningsapparat** Ett professionellt bemötande och en väl fungerande service är mycket viktig för att turisterna ska återkomma och/eller tipsa andra
- **Välordnat boende** För att besökare skall stanna och trivas krävs ett välordnat boende med hög kvalitet. Idag saknas detta nästan helt, liksom tillgången på dagligvaror
- **Välorganiserad marknadsföring och försäljning** Rätt paketerade fiskeprodukter riktade till rätt marknad. Fiske enligt C&R är här en stark faktor i marknadsföringen

I detta arbete förutsätter föreningarna att kommun och länsstyrelse bidrar på ett positivt sätt.

3.1 Styrelsen

Behov av kompetenshöjande åtgärder för styrelsen (ekologi, styrelsearbete, ledarskap m.m.).

Förutom styrelsearbete och ledarskap är behovet av kompetenshöjning mycket stort inom områdena **fiskevård** och **ekologi**. Både grundläggande utbildningar och fortlöpande uppdateringar och uppfräschningar.

Plan för nyrekrytering till styrelsen.

Här måste öppnas för bredare rekrytering av engagerade boende utanför dalgången, företagare och entreprenörer, som ser positivt på dalgångens potential. Vi behöver även ett lokalt deltagande av boende efter älvdalen som vill verka aktivt för en positiv utveckling i dalgången.

3.2 Samarbeten

Rapporten från HaV 2015:20 föreslår att samarbeten med fiskerättsägare i kustområdena bör utvecklas, men desto viktigare är att etablera samarbeten med andra föreningar i älvdalen. Varför inte försöka få till stånd direkta samarbeten med jordbrukare och skogsägare, som även dom är beroende av en utvecklad älvdal. Ett utvecklat samarbete mellan älvdalarna är redan i sin linda och kan säkert utvecklas till något mycket positivt för alla parter.

3.3 Marknadsföring

Marknadsföring av älvdalen som en fiskedestination för intresserade fiskare och gärna även deras familjer, förutsätter att åtminstone de grundläggande investeringarna enligt det tidigare är gjorda. Att marknadsföra en destination utan detta, är egentligen att likställa med självmord. Innan marknadsföring påbörjas är det även viktigt, att veta vilken marknad vi ska vända oss till. Således den viktiga frågan: **Vem är kunden?** När dessa pusselbitar finns tillhanda är säkraste sättet att nå intresserade besökare, att tillsammans i ett större sammanhang delta med korrekt information och lockande erbjudanden. Här kan även webben och sociala medier vara en framkomlig väg.

4. Fiskevård

Åbyälvens Fiskevårdsområdesföreningar har som målsättning och riktlinje för fiskevården att:

- vattenkvaliteten ej försämras på sådant sätt att naturligt lekande bestånd försvinner
- fiskeregleringar skall säkerställa att det ges optimalt antal fisketillfällen utan att riskera överfiske
- fisket skall anpassas till vattnets produktionsförmåga
- tillsynen skall ha en omfattning som garanterar de förväntade effekterna av påkallade regler och förordningar
- förkovra sig inom området fiskevård
- det skall finnas en långsiktig planering i form av en verksamhetsplan samt åtgärdsprogram som utarbetas successivt från år till år

Följande definitioner avseende fiskevårdsbegreppen är allmänt vedertagna, varför dessa även gäller för Åbyälvens Fiskevårdsområdesförening:

<i>Fiskevård:</i>	Direkta och administrativa åtgärder med syfte att återskapa naturliga förutsättningar för fiskbestånd att tillväxa och leva i balans med omgivningen.
<i>Direkta åtgärder:</i>	Fiskevårdsåtgärder inriktade mot återställning och upprätthållande av livsmiljön samt åtgärder inriktade mot beståndsvård.
<i>Administrativa åtgärder:</i>	Fiskevårdsåtgärder av administrativ karaktär som organisation, regleringar, tillsyn, planering och utbildning
<i>Beståndsvård:</i>	Direkta åtgärder mot fiskbestånden i form av fiskeregleringar eller decimeringsfisken
<i>Sportfiske:</i>	Fiske som bedrivs för hand med spö, bedrivet för nöje och rekreation
<i>Fritidsfiske:</i>	Innefattar sportfiske och fiske med mjärde på särskilt tillstånd från fiskevårdsområdet. Nätfiske är förbjudet!

4.1 Behov av stöd

Som beskrivits tidigare går det inte, att på ett enkelt sätt beskriva vilket behov av stöd som erfordras. Behovet är stort och allomfattande vilket gör, att det blir en grannliga uppgift för både länsstyrelse, kommun och inte minst styrelserna i de båda föreningarna, att påbörja arbetet mot en positiv utveckling i Åbyälvens dalgång.

5. Prioriterade åtgärder

Tillträdande styrelser får härmed i uppgift att göra erforderliga prioriteringar inom områdena:

5.1 Fiskevård

5.2 Marknadsföring

5.3 Samarbeten

5.4 Övrigt